

Miljø- og Fødevareklagenævnet

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato	28. marts 2022
Sagsid	22/10019

Bemærkninger til klagen fra DN

Danmarks Naturfredningsforening (DN) har i deres klage fremført følgende forhold, som Esbjerg Kommune giver deres bemærkninger til i det følgende.

1. Størrelsen på projektarealet
2. Muligheden for selektiv grødeskæring
3. Ikke påvirkning af egnede opvækstområder for snæbel
4. Bæklamprrets gunstige bevaringsstatus
5. Undersøgelse om lampretlarver
6. Flagermus
7. Grøn Kølleguldsmed
8. Odder
9. Fuglebeskyttelsesområde nr. 57
10. Begrundelse for dispensation fra habitatbeskyttelsen

Ad 1. Størrelsen på projektarealet
DN finder ikke at størrelsen af det pågældende projektareal i forhold til hele arealet af Ribe Mølle dam er relevant for sagen.

Størrelsen vurderes at være relevant, da der jf. Miljøstyrelsen skal efterlades refugier for at opnå miljømål, hvis der skæres mere end en gang i vandløbene¹.

Ad 2. Muligheden for selektiv grødeskæring
DN mener at det i praksis vil være umuligt at foretage den beskrevne selektive grødeskæring.

Projektbeskrivelsen og vurderingen af, hvorvidt en skånsom og selektiv grødeskæring kan gennemføres, er foregået i tæt samarbejde mellem myndighed og drift. Når å-mændene vurderer, at arbejdet kan udføres på den beskrevne måde med et maksimalt tab af vandaksarter på 10 %, ser vi i myndigheden ingen grund til at betvivle dette. Esbjerg Kommunes driftsenhed, der står for grødeskæringen i kommunens vandløb, er meget

¹ Udkast – Miljøstyrelsens afgørelse efter vandløbslovens § 7, stk. 2 om indholdet af bestemmelse om ordinær grødeskæring i et kommende regulativ for Gudenåen på strækningen Silkeborg – Randers. 9. december 2020.

erfaren. Driftsenheden har siden 2007 årligt foretaget håndskæring i ca. 250 km vandløb.

Ad 3. Ikke påvirkning af egnede opvækststeder for snæbel
DN finder ikke, at Esbjerg Kommunes vurdering af at egnede opvækststeder for snæbel ikke påvirkes, er relevant.

Esbjerg Kommune finder dette meget relevant, da der ikke må foretages indgreb, der kan påvirke bilag IV-arters yngle- og rasteområder.

Ad 4. Bæklamprets gunstige bevaringsstatus
DN finder det ikke relevant for dispensationen, at bæklampret har gunstig bevaringstilstand. Da arten er på udpegningsgrundlaget, finder DN at det er den konkrete påvirkning af arten der er betydende og ikke om der overordnet er gunstig bevaringsstatus.

En arts bevaringsstatus vurderes ikke så lokalt. Bevaringsstatus er den samlede vurdering på grundlag af de fire grundlæggende statusvurderinger af udbredelse, bestandsstørrelse, habitatkvalitet og fremtidsudsigter inden for den biogeografiske region. Derudover er vurderingen, at projektet kan gennemføres helt uden påvirkning af lampretlarverne (Der har på beklageligvis sneget sig et "ikke" ind i afgørelsens tekst s. 12, tredje afsnit, næstsidste linje. Dette er en fejl)

Esbjerg Kommune vurderer, at eftersom lampretlarver i drift i vandfasen vil være udsat for et højt prædationstryk, må det formodes, at larverne graver sig ned, så snart det er muligt og ikke forlader stedet igen før de tvinges til det - enten på grund af forstyrrelser af levestedet eller hvis iltniveauet eller fødegrundlaget bliver for lavt. Da vil driften af larven igen kun vurderes at blive af højest nødvendig karakter. Denne vurdering understøttes af de observationer, der blev udført indledningsvist i forbindelse med monitoreringen, inden arbejdet blev sat i stå. De indsamlede lampretlarver gik ved udsætning lodret mod bunden. Alle larver blev bestemt til bæk- eller flodlampretlarver, som end ikke genetisk kan skelnes fra hinanden jf. bemærkningerne under ad 5.

Med en grødeskæringsteknik, hvor der ikke er en fysisk påvirkning af bunden, vurderes grødeskæringen ikke at give anledning til forstyrrelser af eventuelle lampretlarver, hvorved de ikke vil flygte fra sedimentet og blive udsat for forhøjet prædation.

I området hvor grødeskæringen finder sted, vurderes der at være en strøm stærk nok til at sende det afskårne grøde nedstrøms til grødeopsamlingspladsen. Der vil derfor ikke blive behov for at stage grøden manuelt videre i vandløbet og derved forstyrre bunden. Desuden vil grøden ikke blive liggende ved bunden og rådne, og derved skabe forstyrrelse af sedimentet ved at sænke iltniveauet.

På baggrund af ovenstående vurderer Esbjerg Kommune, at det ikke er sandsynligt at dispensationen til grødeskæringen vil medføre en væsentlig påvirkning af flod- og havlampret. Vilklårene til udførelsen af grødeskæringen og gennemførelse af monitorering før, under og efter grødeskæringen skulle ydermere sikre, at dette var tilfældet, og at man

med monitoreringen kunne stoppe grødeskæringen såfremt, der skete en påvirkning af arterne.

Ad 5. Undersøgelse om lampretlarver

DN undre sig over, at kommunen ikke har undersøgt, om bæk-, flod- og havlampretlarver findes i Ribe Mølledam.

Kommunen har ved undersøgelser forud for den planlagte grødeskæring i Mølledammen konstateret, at der er lampretlarver i sedimentet. Der er ikke udført en eDNA undersøgelse af sedimentet i Ribe Mølledam for at fastslå, om arterne er Bæk- og eller Flodlampret. Dette har vi ikke, da man ikke kan skelne mellem bæk- og flodlampretlarver, heller ikke genetisk. En sådan undersøgelse vil derfor ikke kunne bruges til at fastslå, at det kun er bæklampretlarver, der findes i Ribe Mølledam.

Ad 6. Flagermus

DN finder argumentationen om flagermus er irrelevant da det skal forholde sig til det konkrete område der grødeskæres.

Til det kan Esbjerg Kommune kun bemærke, at Ribe Mølledam ikke er hverken yngle- eller rasteområde for flagermus og selve arbejdet kommer til at foregå i dagtimerne, hvor flagermusene ikke fouragere. Støj fra arbejdet vil ikke adskille sig fra den øvrige støj, der er i byen. Det er på den baggrund Esbjerg Kommunes vurdering, at projektet ikke vil påvirke flagermus der findes i området.

Ad 7. Grøn Kølleguldsmed

DN er ikke enig i Esbjerg Kommunes vurdering af, at der ikke er egnede levesteder for grøn kølleguldsmed i området, hvor der påtænkes en grødeskæring.

Silkeborg Kommune har i 2021 fået foretaget en undersøgelse af udbredelse og habitatvalg af grøn kølleguldsmed til brug for en Natura 2000-konsekvensvurdering². I undersøgelsen af grøn kølleguldsmed angives det, at litteraturstudier og tidligere erfaringer viser, at arten overvejende er knyttet til stabil sandbund, gerne med iblandet sten og grus, uden større mængde grøde, gerne på lavere vand og derfor sandsynligvis mest findes i bredzonen pga. den lavere vandstand. Af konklusionen på denne undersøgelse fremkommer det at, "Arten synes ligeledes ikke at forekomme på strækninger eller i områder med nogen eller meget finpartikulært materiale (FPOM)³". I nærværende projektområde findes der som altovervejende finpartikulært materiale, hvilket også er konstateret i forbindelse med den oprensning af Mølledammen, der fandt sted i 2014. Grovpartikulært materiale aflejres i et opstrøms beliggende sandfang i Ribe Østerå. Esbjerg Kommune fastholder derfor vurderingen af, at projektområdet ikke vil være et egnet habitat for grøn kølleguldsmed.

² Natura 2000-konsekvensvurdering – Ekstraordinær grødeskæring i Gudenåen. Silkeborg Kommune 8. feb. 2022.

³ Grøn Kølleguldsmed i Gudenåen i habitatområde H45. WSP 2021 for Silkeborg Kommune.

Da det ydermere er de forstyrrelsestolerante arter der skæres, vil der ikke ske en væsentlig ændring i plantesamfundet, der kan påvirke grøn kølleguldsmed negativt. De forstyrrelsestolerante arter har en stor vækstrate og vil hurtigt erstatte den afskårne grøde.

Da grødeskæringen kun sker 10 cm over bunden, vil det være en begrænset mængde finpartikulært stof der kommer i suspension. Der er i Ribe Å en kraftig strøm, som vil tage det suspendede stof nedstrøms, hvor der vil aflejre sig steder med strømlæ og lignende materiale, derved vurderes nedstrøms egnede levesteder for grøn kølleguldsmed heller ikke at blive væsentligt påvirket af projektet.

Ad 8. Odder

DN mener at Ribe Mølle dam om natten i projektområdet vil være et egnet levested for odder.

Esbjerg Kommune vurderer også at odderen vil være at finde i Ribe Mølle dam i forbindelse med f.eks. fouragering, men der er ikke egnede yngle- og rasteområder i nærheden af projektområdet og da arbejdet kommer til at foregå i dagtimerne, vil projektet ikke påvirke odderen.

Ad 9. Fuglebeskyttelsesområde nr. 57

DN pointerer, at Esbjerg Kommune ikke har forholdt sig til Fuglebeskyttelsesområdet nr. 57, hvilket DN finder er en retlig mangel.

Fuglebeskyttelsesområdet starter lige opstrøms jernbanebroen, godt 60 m fra projektområdet. Da området ligger opstrøms projektområdet, vil der ikke kunne ske påvirkning af området med afdrift fra grødeskæringen. Og da arbejdet kommer til at foregå i dagtimerne og støjmæssigt ikke kommer til at adskille sig fra de øvrige støj fra byen, så er der ikke en påvirkning fra projektet, der kan have en påvirkning af arter på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet.

Ad 10. Begrundelse for dispensation fra habitatbeskyttelsen

Sluttelig vurderer DN at Esbjerg Kommunes begrundelse for meddelelse af dispensationen ikke holder, med baggrund i Miljøstyrelsens vurdering af, om habitatbeskyttelsen kan fraviges i et projekt der skal skabe frit vandspejl i hele Ribe Mølle dam ud fra kulturhistoriske hensyn. Og henstiller derfor klagenævnet til at ændre dispensationen til et afslag.

Esbjerg Kommune vurdering er, at en delvis, skånsom og selektiv grødeskæring i Ribe Mølle dam kan foregå uden der sker en væsentlig påvirkning af arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området og vil være et mindre indgreb af midlertidig karakter i forhold til det §3-beskyttede vandløb. Vi er derfor ikke ude i, om Miljøstyrelsens vurdering af, om vigtigheden af et åbent vandspejl for Ribes kulturhistorie, kan argumentere for en fravigelse af habitatbeskyttelsen. Hele historikken om det forløb med Miljøstyrelsen er således ikke en del af denne sag.

Det skal dog bemærkes, at det fortsat er Esbjerg Kommunes vurdering, at et åbent vandspejl er vigtigt for Ribe Bys kulturhistorie.

Venlig hilsen